

פרשת פינחס – ראשון

(י) וידבר יהוה אל־מֹשֶׁה וימַלִּיל יי, עם מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(יא) פִּינְחָס בֶּן־אֱלֶעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת־חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי:

ט"ז פִּינְחָס בֶּן־אֱלֶעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: (סנהדרין פב, סוטה מב) לְפִי שֶׁהָיוּ הַשֹּׁבְטִים מְבִזִּים אוֹתוֹ: הָרְאִיתָם בֶּן פּוּטִי זֶה שֶׁפִּטָּם אָבִי אָמוּ עֲגָלִים לַעֲבֹדֶת אֱלִילִים וְהָרַג נָשִׂיא שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ בָּא הַפֶּתוּב וַיַּחֲסוּ אַחֵר אֶהֱרֹן. בְּקִנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי: בְּנִקְמוֹ אֶת נִקְמָתִי, בְּקִצְפוֹ אֶת הַקֶּצֶף שֶׁהָיָה לִי לְקֶצֶף. כָּל לְשׁוֹן "קִנְאָה" הוּא הַמִּתְחַרָּה לְנֶקֶם נִקְמַת דָּבָר אֲנַפְרִימָנ"ט בְּלֻעַז:

(יב) לָכֵן אֹמַר הַנָּנִי נָתַן לִּי יְיָ בְּכִיז, אֵימַר: הָאֲנֹא אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם:

ט"ח אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם: (סנהדרין שם) דִּתְהֵא לִּי לְבְרִית שָׁלוֹם, כְּאֵדָם הַמַּחְזִיק טוֹבָה וְחַנוּת לְמִי שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ טוֹבָה, אִף כָּאֵן פֶּרֶשׁ לִי הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁלוֹמוֹתָיו:

(יג) וְהִיתָה לִּי וּלְזֶרְעוֹ אֶחָדִי בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנְאֹ לֵאלֹהֵיו וַיִּכְפֹּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

ט"ט וְהִיתָה לִּי: בְּרִיתִי. בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם: שְׁאֵף עַל פִּי שֶׁכָּבַד נִתְּנָה כְּהֻנָּה לְזֶרְעוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן שֶׁלֹּא נִתְּנָה אֶלֶּא לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו, שֶׁנִּמְשְׁחוּ עִמּוֹ וּלְתוֹלְדוֹתֵיהֶם שִׁינְלָדוּ אַחֵר הַמִּשְׁחָתָן, אָבִל פִּינְחָס שֶׁנּוֹלַד קֹדֶם לָכֵן וְלֹא נִמְשַׁח, לֹא בָּא לְכָלֵל כְּהֻנָּה עַד כָּאֵן. וְכֵן שְׁנִינּוּ בַּזְבָּחִים: לֹא נִתְּכֵהֶן פִּינְחָס עַד שֶׁהָרַגוּ לְזִמְרִי. לֵאלֹהֵיו: בְּשִׁבִּיל אֱלֹהֵיו, כְּמוֹ (במדבר יט): "הַמִּקְנָא אֶתָּה לִי" (זכריה א): "קִנְאָתִי לְצִיּוֹן" בְּשִׁבִּיל צִיּוֹן:

(יד) וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֶּכָּה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת־הַמְּדִינִית וְזָמְרִי בֶן־סִלּוּא נָשִׂיא בֵּית־אָב לִשְׁמַעֲנִי:

י וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְגו': כָּשֶׁם שִׁיחַס אֶת הַצַּדִּיק לְשִׁבַּח יַחַס אֶת הָרָשָׁע לְגִנְאִי. נָשִׂיא בֵּית־אָב לִשְׁמַעֲנִי: לְאַחַד מִחֻמְשַׁת בְּתֵי אָבוֹת שֶׁהָיוּ לְשִׁבְט שְׁמַעוֹן. דָּבָר אַחֵר: לְהוֹדִיעַ שֶׁבַּחוֹ שֶׁל פִּינְחָס, שְׁאֵף־עַל־פִּי שֶׁזֶה הָיָה נָשִׂיא, לֹא מִנֶּעַ אֶת עֲצָמוֹ מִלְקַנָּא לְחַלּוֹל הַשֵּׁם, לָכֵךְ הוֹדִיעָךְ הַפֶּתוּב מִי הוּא הַמֶּכָּה:

(טו) וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֶּכָּה הַמְּדִינִית כִּזְבִּי בַת־צוּר רֹאשׁ אֲמוֹת בֵּית־אָב בְּמִדְיָן הוּא:

ט"ז וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֶּכָּה וְגו': לְהוֹדִיעָךְ שֶׁנֶּאֱתַן שֶׁל מְדִינִים, שֶׁהִפְקִירוּ בַּת מֶלֶךְ לְזָנוּת, כְּדִי לְהַחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. רֹאשׁ אֲמוֹת: אֶחָד מִחֻמְשַׁת (במדבר לא) מְלָכֵי מִדְיָן: "אֶת־אֹוִי וְאֶת־רָקִם וְאֶת־צוּר וְגו'", וְהוּא הָיָה חָשׁוּב מִכָּלֶם, שֶׁנֶּאֱמַר "רֹאשׁ אֲמוֹת"; וּלְפִי שֶׁנִּהְיָ בְּזִיּוֹן בַּעֲצָמוֹ לְהִפְקִיר בֵּיתוֹ, מִנְּאוֹ שְׁלִישִׁי. בֵּית־אָב: חֻמְשַׁת בְּתֵי אָבוֹת הָיוּ לְמִדְיָן: עֵיפָה וְעֶפֶר וְחֲנוּךְ וְאַבְדִּיעַ וְאַלְדָּעָה, וְזֶה הָיָה מֶלֶךְ לְאַחַד מֵהֶם:

(טז) וידבר יהוה אל־מֹשֶׁה וימַלִּיל יי, עם מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(יז) צֹרֹר אֶת־הַמְּדִינִים וְהַבִּיתָם אוֹתָם:

ט"ח צֹרֹר: כְּמוֹ: זְכוּר, שְׁמוּר, לְשׁוֹן הָיָה עָלֵיכֶם לְאֵיב אוֹתָם:

(יח) כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלִיהֶם אֲשֶׁר־נָכְלוּ לָכֶם עַל־דְּבַר־פְּעוֹר וְעַל־דְּבַר כִּזְבִּי בַת־נָשִׂיא מִדִּין אַחֲתָם הַמֶּכָּה בְּיוֹם־הַמִּגֵּפָה עַל־דְּבַר־פְּעוֹר:

ט"ט כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם וְכו', עַל־דְּבַר־פְּעוֹר: שֶׁהִפְקִירוּ בְּנוֹתֵיהֶם לְזָנוּת כְּדִי לְהַטְעוֹתָם אַחֵר פְּעוֹר. וְאֶת מוֹאָב לֹא צִוָּה לְהַשְׁמִיד, מִפְּנֵי רוּת שֶׁהָיְתָה עֲתִידָה לְצֵאת מֵהֶם כְּדֹאמְרִינָן (בבא קמא לח):

(יט) כו ויהי אחרי המִגֵּפָה ויאמר יהוה אל־מֹשֶׁה ואלֶעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר:

כ וְיָהִי אַחֲרֵי הַמִּגֵּפָה וְיֹאמַר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֱלֶעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר:

כ"א וְיָהִי אַחֲרֵי הַמִּגֵּפָה וְגו': מָשַׁל לְרוּעָה שֶׁנִּכְנָסוּ זְאֲבִים לְתוֹךְ עֵדְרוֹ וְהָרַגוּ בָּהֶן, וְהוּא מוֹנֶה אוֹתָן, לִידַע מִנֵּין הַנּוֹתְרוֹת. דָּבָר אַחֵר: כְּשִׁיצְאוּ מִמִּצְרַיִם וַיִּמָּסְרוּ לַמֶּשֶׁה, נִמְסְרוּ לִי בְּמִנִּין, עֲכָשׁוּ, כְּשֶׁקָּרַב לָמוֹת וּלְהַחֲזִיר צֹאנּוֹ, מִחֲזִירָם בְּמִנִּין:

(כב) שָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ | כָּל־עֶרְתָּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל:

כ"ג לְבֵית אֲבֹתָם: עַל שֶׁבֶט הָאָב יִתְיַחֲסוּ וְלֹא אַחֵר הָאֵם:

(כד) וידבר מֹשֶׁה ואלֶעָזָר הַכֹּהֵן אֲתָם: דָּבְרוּ עִמָּם עַל זֹאת, שֶׁצִּוָּה הַמָּקוֹם לְמִנוּתָם. לֵאמֹר: אָמְרוּ לָהֶם: צְרִיכִים אַתֶּם לְהַמְנוּת:

(כה) מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֶת־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם:

כ"ו מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה וְגו': שֶׁיֵּהָא מִנִּינָם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לו): "כָּל הָעֶבֶר עַל־הַפְּקָדִים וְגו'":